

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
Waarom energie besparen?	3
Deel 1	
Energie besparen bij het verwarmen en gebruik van warm water	7
Deel 2	
Energie besparen bij het koken	9
Deel 3	
Energie besparen bij het gebruik van computer, tv en andere apparaten	10
Deel 4	
Energie besparen bij koelen	16
Deel 5	
Energie besparen bij het wassen en drogen	17
Deel 6	
Energie besparen bij het verlichten	19
Wilt u meer weten over dit onderwerp?	24

Inleiding

Oost Flevoland
Woondiensten (OFW) biedt vanaf januari 2006 haar woningen aan met een energielabel. De kosten van energie stijgen zeer snel en vormen een steeds groter aandeel van de woonlasten. OFW is een klantgerichte, vooruitstrevende woningcorporatie, die het belangrijk vindt om gezonde, energiezuinige woningen aan te bieden. Graag steunt OFW haar bewoners om het energieverbruik te beperken en hoge woonlasten te voorkomen. Naast lastenverlichting, wordt hiermee tevens het milieu gespaard.

Energiebesparing in huis gaat bijna vanzelf als u maar weet waar u op kunt letten. Daarom vindt u in deze folder tal van voorbeelden om uw energierekening omlaag te brengen en een bijdrage te leveren aan een beter milieu.

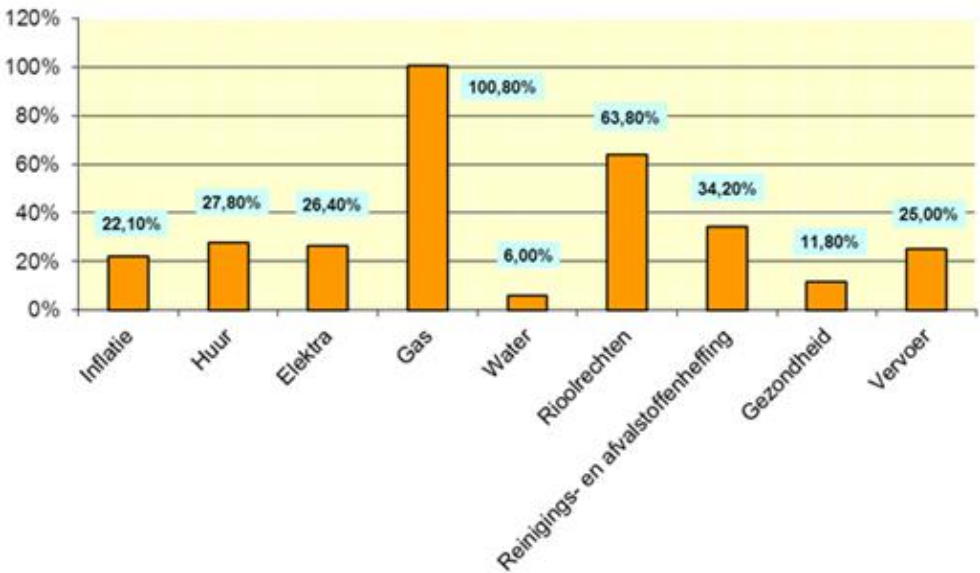
Waarom energie besparen?

Geld besparen

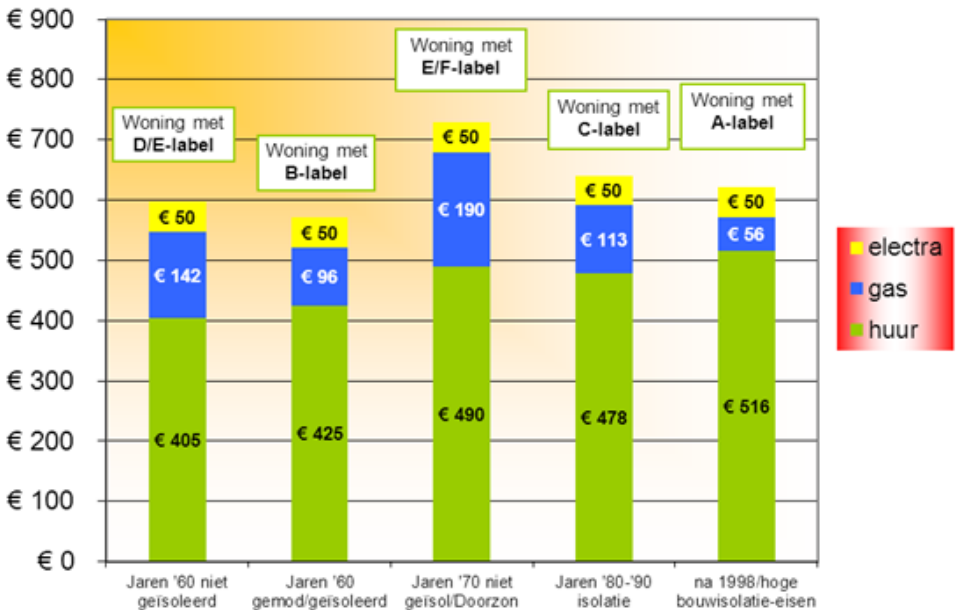
Naar verhouding zijn de afgelopen jaren de energiekosten veel sterker gestegen dan de huurprijzen. Dit betekent dat de energielasten een steeds groter onderdeel vormen van de totale woonlasten. Daarom is het zinvol om te kijken naar de mogelijkheden om het energiegebruik te verminderen.

De energielasten zijn de afgelopen jaren met gemiddeld 10% per jaar gestegen en de huren met 2%. Onderstaande grafiek geeft op basis van die gegevens de verwachtingen aan voor de toekomst.

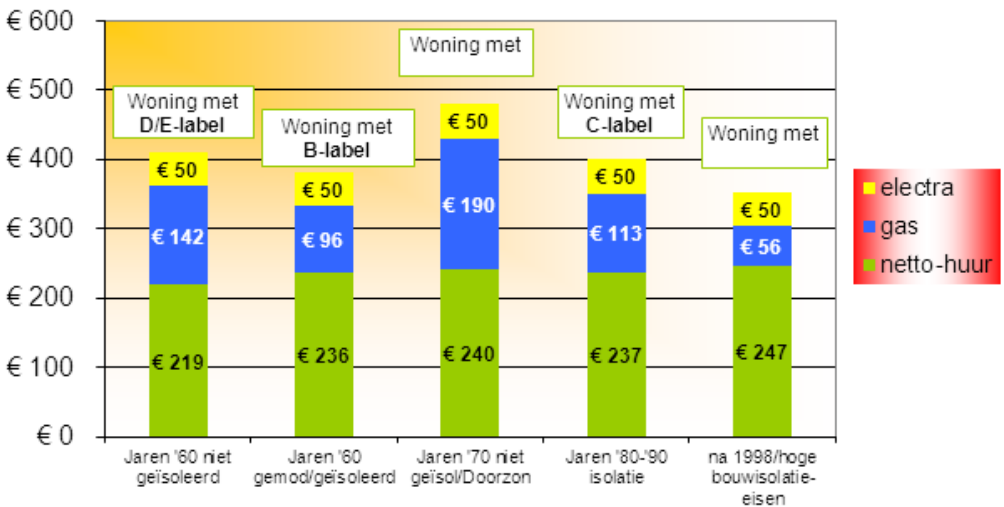
Lastenstijging 2000 t/m 2010

Huur en energielasten per maand

Huur en energielasten (incl. huurtoeslag) per maand

Het milieu besparen

Niet alleen bespaart u geld voor uzelf, maar door energieverbruik te verminderen, spaart u ook het milieu. Doordat we zoveel energie verbruiken, wordt het klimaat steeds

warmer. De risico's die de opwarming van de aarde met zich meebrengt zijn enorm. Dit kunt u zien in de onderstaande tabel.

Risico's door klimaatverandering

Deze folder is opgedeeld in verschillende delen namelijk energiebesparing bij:

- verwarmen en gebruik van warm water;
- koken;
- het gebruik van computer, tv en andere apparaten;
- koelen;
- wassen en drogen;
- verlichten.

Wij hebben twee soorten energiebesparende tips voor u verzameld:

- Tips waarmee u direct aan de slag kunt.
- Tips die eerst een investering vragen, zoals de aanschaf van energiezuinige apparaten en voorzieningen. Deze investeringen verdient u over het algemeen weer dubbel en dwars terug. Energiebesparing zorgt voor een duidelijk lagere energierekening.

BeterPeter energie- bespaarcoach

Peter is de interactieve bespaarcoach voor mensen als u. Hij helpt u met het opstellen van een persoonlijk actieplan voor energiebesparing.

Daarmee bespaart u jaarlijks al snel € 150,00 op uw energiekosten, zonder dat u zelf hoeft te investeren in uw

woning. Na het opstellen gaat u uw actieplan uitvoeren. Peter begeleidt u hierbij en geeft u op maat gesneden adviezen en tips, om nog meer te kunnen besparen. U krijgt Peter gratis aangeboden van uw woningcorporatie. Ga snel naar www.beterpeter.nl en meld u aan.

DEEL 1 ENERGIE BESPAREN BIJ VERWARMEN EN HET GEBRUIK VAN WARM WATER

Ruim driekwart van het gasverbruik wordt gebruikt om het huis te verwarmen. Als u energie wilt besparen, is het een goed idee om in de eerste plaats te kijken of u efficiënter kunt verwarmen.

Tips

- Veel energie bespaart u als u uw huis goed ventileert. Door een goede ventilatie wordt uw huis een stuk comfortabeler en gezonder.
- Zet de thermostaat op 15 °C als u ramen en deuren openzet om te ventileren, dan slaat de verwarming niet onnodig aan.
- Zet de kamerthermostaat een uur voor vertrek of slapen gaan 2 tot 3 graden lager. Het huis koelt dan niet teveel af en kan 's ochtends zonder veel extra energie weer opwarmen. Dit kan u € 35,- per jaar besparen.
- Gaat u langer weg, zet de thermostaat dan op 15 °C.
- In huizen die na 1994 gebouwd zijn is het efficiënter het huis 's nachts op dezelfde temperatuur te houden, dan om het huis 's ochtends weer warm te stoken.
- De thermostaat overdag één graad lager, bespaart gemiddeld 7% op uw energiegebruik voor verwarming. Dat is 90 m3 gas of € 48,-.
- Pas de kamertemperatuur aan, aan wat u aan het doen bent. Bij stofzuigen en schoonmaken kan de verwarming best een graadje lager.

- Zeker als het huis geen dubbele beglazing heeft, gaat er veel warmte verloren via de ramen. Als u 's avonds de gordijnen sluit houdt u veel warmte binnen.
- Zet radiatoren in ruimtes waar u (overdag) niet bent uit (denk wel aan de vorstbestendige stand).
- Per keer staan wij gemiddeld 8,5 minuten onder de douche.

Eén minuut korter douchen bespaart warm water en dus energie.

- Een bad kost meer warm water dan een douche.
- Per jaar bespaart u met een waterbesparende douchekop 10 m³ water en 45 m³ gas. De kostenbesparing is € 31 tot € 44, afhankelijk van de waterprijs in uw woonplaats. Met een toestel dat erg veel warm water levert per minuut, kunt u tot € 84 per jaar besparen.

DEEL 2 ENERGIE BESPAREN BIJ HET KOKEN

Ook met koken, kunt u energie besparen, lees in dit deel de tips die u hiervoor kunt toepassen.

Tips

- Oudere gasfornuizen hebben vaak een spaarvlam. Deze gebruikt 40 m³ gas per jaar. Dat is de helft van de hoeveelheid gas die voor het koken zelf nodig is. Steekt u de gaspitten met een lucifer aan, dan bespaart u ruim € 20,- per jaar.
  - U bespaart energie door pannen te gebruiken die niet groter zijn dan nodig is, niet teveel water te gebruiken om in te koken en door tijdens het koken de deksels op de pannen te houden.
- Zorg wel dat een gasvlam onder de pan blijft anders gaat de warmte langs de pan verloren.
- Gerechten die lang moeten koken kunnen in een snelkookpan. Dit bespaart tijd en energie.
  - In het algemeen kost koken op gas minder energie dan koken met elektra. Bij elektrisch koken verbruiken inductie kookplaten en quickterm kookplaten de minste elektriciteit.

Elektrische apparaten steeds minder energie gebruiken. Toch werd het gemiddelde elektriciteitsgebruik de afgelopen 10 jaar niet minder.

DEEL 3 ENERGIE BESPAREN BIJ HET GEBRUIK VAN APPARATEN

We nemen steeds meer apparaten in huis, die soms dag en nacht stand-by blijven staan. Dit houdt in dat de apparaten energie blijven verbruiken. Ook als het apparaat "uit" lijkt te staan. Zowel bij de aankoop, het gebruik en bij het afdanken van een apparaat kunt u rekening houden met het milieu.

Tips bij aankoop

- Let bij aanschaf van een apparaat op het stroomverbruik op jaarbasis. Sommige apparaten zijn grote stroomverbruikers.
- Schaf energiezuinige apparaten aan. Apparaten met een A-label zijn het zuinigst.
- Zuinige apparaten met A-label zijn vaak duurder dan de minder zuinige varianten. Maar dit verschil verdient u terug door een lagere energierekening.
- Soms is de stand-by stand noodzakelijk, bijvoorbeeld bij een videorecorder of antwoordapparaat, maar vaak ook niet. Kijk bij aanschaf of het apparaat echt 'uit' te zetten is.
- Kijk eens naar mogelijke niet- elektrische alternatieven. Denk maar aan citruspersen, blikopener, tandenborstel, mixer, etc. Van een enkel apparaat (rekenmachine, draagbare radio's en horloges) bestaat ook een variant op zonnecellen.
- Andere energieverbruikers zijn onder andere de diepvries, afwasmachine, computers, elektrische ventilatorkachel, waterkokers, wasmachine en föhn.

De grootste energievreters in het huishouden zijn:

elektrische boiler	1875 kWh/jaar
waterbed	750 kWh/jaar
verlichting	550 kWh/jaar
wasdroger	500 kWh/jaar
koelkast (2-deurs)	500 kWh/jaar

Tips bij gebruik

- Oude nog bruikbare apparaten kunt u inleveren bij kringloopwinkels, zo kan het apparaat nog een tijd worden gebruikt.
- Apparaten met batterijen belasten het milieu meer dan apparaten waarbij je de stekker in het stopcontact steekt.
- Grote apparaten gebruiken vaak meer energie. Het is verstandig om, bijvoorbeeld bij een koelkast, de juiste maat te kopen.
- Gebruik apparaten efficiënt. Zo is wassen met een volle trommel energiezuiniger dan vaker

wassen met een halfvolle trommel.

- In veel gebruiksaanwijzingen staan tips voor een slim gebruik van het apparaat. Lees dus de gebruiksaanwijzing.
- Alleen de pc 's nachts uitzetten bespaart u al € 10,- per jaar. Het is een fabel dat computers sneller slijten als u ze vaak aan- en uitzet. Uw pc dag en nacht aan laten staan kost evenveel elektriciteit als een lamp van 40 Watt.

Verbruik per apparaat

Niet alle apparaten van dezelfde soort gebruiken evenveel elektriciteit. En niet ieder huishouden gebruikt een apparaat even vaak. De hiernaast gegeven cijfers gaan uit van een gemiddeld apparaat bij een gemiddeld gebruik.

Wist u dat...

Repareren vaak milieuvriendelijker is dan een nieuw apparaat kopen. Onderdelen zijn meestal wel te koop in de 'onderdelen-winkels' of via internet. Bij sommige fabrikanten kunt u via de site of per e-mail onderdelen bestellen. Bewaar de bijgeleverde documentatie. Schrijf ook het typenummer en bouwjaar op.

Energiebesparingstips

Apparaat	Gem. jaarverbruik in kWh	Gem. kosten p/j € 0,19 per kWh.
Waterbed	734	€ 139,-
Wasdroger	599	€ 114,-
Verlichting	540	€ 103,-
Kooktoestellen	55 - 530	€ 10,- - € 101,-
Elektrische boiler (80 -100 liter)	1900	€ 361,-
Koel/vrieskast 2-deurs	462	€ 88,-
Diepvrieskist	380	€ 72,-
Koelkast met vriesvak	286	€ 54,-
Wasmachine	231	€ 44,-
Vaatwasmachine	305	€ 58,-
CV-pomp (moderne ketel)	150	€ 28,-
Computer	146	€ 28,-
Televisietoestel	138	€ 26,-
Video	108	€ 21,-
Koffiezetapparaat	80	€ 15,-
Stofzuiger	54	€ 10,-
Audioapparatuur	52	€ 10,-

Tips om stand-by verbruik te verminderen

- Gebruik de stand-by functie niet onnodig. Een TV die stand-by staat, blijft energie gebruiken. Dat geldt voor alle apparaten. Als het apparaat een uitknop heeft, gebruik deze dan in plaats van de stand-by knop.
- Ook als u een computer met de knop uitzet, kan het apparaat toch nog stroom verbruiken als de stekker in het stopcontact zit. Dit geldt ook voor printers, faxen en andere randapparatuur, maar ook voor bijvoorbeeld de TV en geluidsapparatuur. Als u alle stekkers in een stekkerdoos met een aan/uitknop doet, kunt u hiermee alle apparaten in één keer echt uitzetten.
- Haal van apparaten die u lang niet gebruikt, de stekker uit het stopcontact. Ook wanneer u een oplader niet gebruikt, of als het apparaat vol is, haal dan de oplader uit het stopcontact. Anders blijft deze stroom verbruiken. Denk daarbij aan de oplader voor de kruimeldief, de tandenborstel, mobiele telefoon of batterijen.
- Halogeenlampen hebben vaak de schakelaar tussen lamp en transformator. De transformator blijft stroom verbruiken als de lamp uit is. Dit voorkomt u door de aan/uitknop tussen transformator en het stopcontact te zetten.

Welke apparaten kunnen echt uit?

Sommige apparaten functioneren niet zonder stand-by te staan, zoals een koelkast, cv-ketel of een deurbel. Maar vaak is stand-by staan niet nodig en bespaart u elektriciteit door de stekker uit het stopcontact te halen.

Wist u dat...

Het stand-by verbruik is in een gemiddeld huishouden jaarlijks 400 tot 550 kWh, of € 76 tot € 105 per jaar. Grofweg de helft van het stand-by verbruik is te voorkomen.

Energiebesparingstips

Apparaat en gemiddelde besparing	Stand by uitschakelen
<ul style="list-style-type: none"> - Lader elektrische tandenborstel (11 kWh) - Lader kruimeldief (13 kWh) - Batterij/accu-oplader (5 kWh) 	De oplader blijft stroom verbruiken, ook zonder apparaat of als apparaat vol is. Haal de stekker uit het stopcontact als er niet opgeladen hoeft te worden.
<ul style="list-style-type: none"> - Halogeenlamp (5 kWh) - Babyfoon (6 kWh) 	De transformator blijft stroom verbruiken, ook als apparaat of lamp uit. Haal de stekker uit het stopcontact.
<ul style="list-style-type: none"> - Versterker (42 kWh) - Tuner (19 kWh) - Cassettedeck (25 kWh) - CD-speler (23 kWh) - DVD-speler (61 kWh) - Televisie (64 kWh) 	Zolang er een lampje brand verbruikt het apparaat stroom en kan dan met de afstandsbediening bediend worden. Als het apparaat echt uit staat, kan het niet meer met de afstandsbediening bediend worden. Soms kan dit alleen door de stekker uit het stopcontact te halen.
<ul style="list-style-type: none"> - Computer (94 kWh) 	Sluit de programma's af voor u de stekker uit het stopcontact haalt of de stekkerdoos uit zet. Dit is beter voor de harde schijf.
<ul style="list-style-type: none"> - Printer en scanner (45 kWh) 	Haal de stekker uit het stopcontact of sluit aan op stekkerdoos met aan/uitknop.
<ul style="list-style-type: none"> - Fax/modem (43 kWh) 	Haal de stekker uit het stopcontact als u niet bereikbaar hoeft te zijn.
<ul style="list-style-type: none"> - Espresso-apparaat (26 kWh) 	Haal de stekker uit het stopcontact of sluit aan op stekkerdoos met aan/uitknop.
<ul style="list-style-type: none"> - Koffiezetapparaat (1 kWh) 	Warmhoudplaatje blijft warm. Koffie kan in thermoskan warm gehouden worden.
<ul style="list-style-type: none"> - Kookplaat en oven (ook gasoven met stekker, 10 kWh) - (Combi) magnetrons (35 kWh) 	Vaak is een lampje of een display met de tijd te zien. Dit verbruik is te voorkomen door een schakelaar aan te brengen tussen het stopcontact en de stekker.
Totale besparing 528 kWh *)	Kosten besparing € 100,-*)

(Consumentenbond 2002)

(*) De totale besparing valt hier hoger uit dan in een gemiddeld huishouden. Niet ieder huishouden zal alle bovengenoemde apparaten in huis hebben.

Hoe kunt u nog meer besparen?

Enkeltarief of dubbeltarief

Enkeltarief houdt in dat u één vaste prijs betaalt. Bij dubbeltarief is de prijs van elektriciteit overdag duurder dan 's nachts. Dubbeltarief is alleen zinvol als u 's nachts veel verbruikt. Voor de tarieven kunt u contact opnemen met uw energieleverancier.

Groene elektriciteit

De productiekosten van groene elektriciteit is hoger dan voor standaard (grijze) elektriciteit. Daarom wordt de productie van groene elektriciteit gesubsidieerd door de overheid. Zodoende is bij de meeste energiebedrijven de groene elektriciteit ongeveer dezelfde prijs als grijze elektriciteit.

Tweedehands apparaten

Tweedehands apparaten kunnen nog van uitstekende kwaliteit zijn. Het gebruik van tweedehands apparaten kan een flinke milieubesparing opleveren. Er hoeven immers minder nieuwe apparaten gemaakt te worden en er ontstaat minder afval. Dit geldt echter niet voor

apparaten die veel energie verbruiken en waarbij de ontwikkeling niet heeft stilgestaan, zoals koelkasten, wasmachines, droogapparaten en afwasmachines. Omdat deze apparaten steeds zuiniger worden met energie en water is het verstandiger een nieuw apparaat met A-label te kopen. Apparaten met een laag energieverbruik zoals audio apparatuur, keukenapparatuur of elektrisch gereedschap kunt u wel prima tweedehands kopen. Adressen vindt u in de Gouden Gids onder Tweedehands artikelen. Een andere manier is zoeken op internet. Dit kan op een startpagina of op specifieke sites.

DEEL 4 ENERGIE BESPAREN BIJ KOELLEN

Zoals u heeft kunnen lezen, gebruiken apparaten die koelen ook veel elektriciteit. Daarom is het goed om ook eens stil te staan hoe u hierop kunt besparen.

Tips

- Plaats de koelkast op een koele plaats, niet te dicht bij verwarming, fornuis of de zon.
- Zet een koelkast met de achterkant minstens 10 centimeter van de muur af. Het apparaat gebruikt minder energie als de warmte die aan de achterkant vrij komt makkelijk weg kan. Houd de achterzijde van de koelkast stofvrij.
- Open de deur zo min en zo kort mogelijk. Zo gaat er zo min mogelijk koude verloren.
- Energie bespaart u ook door het apparaat regelmatig te ontdooien (tweemaandelijks of wanneer er een laag ijs opzit).
- Ontdooi ingevroren producten in de koelkast. De kou die vrijkomt wordt gebruikt voor de koeling. Dat bespaart weer energie.

Zet de koelkast uit als u deze een tijd niet gebruikt, bijvoorbeeld tijdens vakanties. Zet dan wel de deur op een kier om schimmels tegen te gaan.

- Een slecht sluitende deur 'lekt' energie. Controleer dit door een stukje papier tussen de deur en de koelkast te steken en te trekken. Voelt u weerstand, dan sluit de deur nog goed. Het randje rubber langs de deur houdt u soepel door het regelmatig te reinigen met een vochtige doek.

Wist u dat...

Vrieskasten met een deur aan de voorkant gebruiken gemiddeld 15% minder energie dan vrieskasten met een deksel aan de bovenkant. Vrieskasten zijn gemiddeld genomen kleiner dan vrieskisten.

DEEL 5 ENERGIE BESPAREN BIJ WASSEN EN DROGEN

Ook tijdens het wassen en drogen, wordt er veel energie verbruikt. Steeds vaker maken we gebruik van handige apparaten zoals een wasmachine, droger of vaatwasmachine. Niets op tegen, maar een beetje efficiënt omgaan met deze apparaten kan veel energie en dus ook geld besparen.

- Wassen op 60 graden kost twee keer zoveel energie als wassen op 40 graden. Wassen op 90 graden kost drie keer zoveel energie als wassen op 40 graden. Stel u draait 250 wasbeurten per jaar, waarvan 50 op 40°C en 200 op 60°C. Door voortaan 200 keer op 40°C en 50 keer op 60°C te wassen bespaart u € 15,- per jaar. Moderne wasmiddelen werken uitstekend op 40 graden.
- Was alleen met een volle trommel. Uit onderzoek blijkt dat éénderde van het aantal wasbeurten overbodig zou zijn als u alleen met een volle trommel zou wassen. Zo kunt u € 77,- per jaar besparen.
- Door het wasgoed goed te centrifugeren voordat het de droger ingaat, gaat het droogproces sneller en spaart u dus energie.
- Drogers hebben òf een tijdklok die u zelf dient in te stellen, of een droogprogramma. Stel de droogtijd met een tijdklok niet té lang in. Dat kost onnodig energie. Een droger met een programma droogt de was tot een bepaalde vochtigheid en slaat dan af.
- Langer drogen bij een lage temperatuur bespaart energie. Sommige drogers hebben hiervoor een Economy-toets met een energiebesparend programma.

Wist u dat...

Een droger gebruikt per droogbeurt ongeveer 2,9 kWh, dit kost € 0,54. Gemiddeld drogen wij 4 keer per week, of 210 keer per jaar. Als u de was 50 keer buiten ophangt bespaart u € 27,- per jaar.

- Zowel de luchtdroger als de condensdroger verbruiken minder energie als ze in een verwarmde ruimte staan. Dit heeft alleen zin wanneer deze ruimte toch al verwarmd wordt.
- Een wasmachine of droger met een A-label verbruikt de minste energie. Wasmachines zijn ook te koop met een Triple-A-label. Ze hebben een laag energieverbruik,
- Overweeg de aanschaf van een hotfill wasmachine. Deze machines zijn direct op de warmwaterkraan aangesloten.
- Alleen wasdrogers op gas en warmtepompdrogers hebben een energielabel-A. Gasdrogers worden ook verhuurd door het gas- of energiebedrijf. U bent dan waarschijnlijk goedkoper uit dan wanneer u er zelf een koopt.
- Bij het gebruik van een vaatwasser is voorspoelen niet nodig. Voorspoelen kost energie en water. Verwijder etensresten liever handmatig
- Als u het filter onderin de vaatwasser regelmatig controleert, blijkt de werking optimaal
- Let er bij de aanschaf van een nieuwe machine op dat deze ook bij 40 graden of op eco-stand kan wassen. Er zijn tegenwoordig zelfs vaatwassers die de temperatuur zelf bepalen, afhankelijk van hoe vuil de vaat is.

DEEL 6 ENERGIE BESPAREN BIJ VERLICHTEN

Een zesde van de elektriciteit wordt gebruikt voor verlichting. Een lichtplan kan helpen om de woning op een prettige manier te verlichten en daarbij ook aan energiebesparing te denken. Zo zorgt u dat er voldoende licht is waar het nodig is en kunnen lampen gemakkelijk uitgeschakeld worden als er geen licht nodig is.

Tips

- Benut zoveel mogelijk daglicht. Zorg ervoor dat ruimtes niet onnodig verlicht of overbelicht zijn.
- Een LED-lamp kost de minste elektriciteit en een gloeilamp de meeste. Een halogeenlamp zit daar tussen in.
- Lichte kleuren van wanden, plafond en vloeren helpen om het beschikbare dag- of kunstlicht zo goed mogelijk te gebruiken. Met name lichte vensterbanken kunnen het daglicht verder de kamer in brengen.
- Laat lampen niet onnodig branden.
- Door op bepaalde plaatsen een schakelklok, timer, bewegingsmelder of lichtsensor voor de verlichting aan te brengen voorkomt u dat lampen onnodig blijven branden. Dat kan bijvoorbeeld bij de buitenverlichting of in de hal. Als u hierbij TL- of spaarlampen wilt gebruiken, koop dan uitvoeringen die daar speciaal geschikt voor zijn. Anders gaat de lamp snel kapot.

Wist u dat...

U kunt uw elektriciteitsverbruik eenvoudig halveren door een aantal gloeilampen door LED-lampen te vervangen. Stel er branden bij u in huis vijf lampen van 60 Watt gemiddeld 3 uur per dag. Wanneer u deze vervangt door spaarlampen van 15 Watt, dan bespaart u 250 kWh. Dat scheelt u zo'n 40 euro per jaar.

- Let bij het kopen van nieuwe armaturen op of ze geschikt zijn voor spaarlampen. Koop eventueel armaturen die geschikt zijn voor spaarlampen met steekfitting.
- Vermijd het gebruik van halogeenlampen met een vermogen van meer dan 100 Watt. Deze worden gebruikt in uplighters (vloerarmaturen die vooral licht naar boven stralen). Ze gebruiken erg veel energie. U kunt hiervoor beter spaarlampen gebruiken
- De meeste halogeenlampen werken met een transformator. Deze verbruikt ongeveer 5 Watt aan elektriciteit. Wanneer de aan/uit-schakelaar tussen de transformator en de lamp zit, blijft de transformator ook stroom verbruiken als de lamp uit is. Met een schakelaar tussen het stopcontact en de transformator zet u alles uit. De stekker eruit trekken kan ook.
- Dimmers verbruiken ook vaak energie als de lamp uit is. Ook dit voorkomt u door de aan/uit schakelaar tussen stopcontact en dimmer te plaatsen of de stekker eruit te trekken. Alle dimmers in Nederland hebben per jaar tezamen een sluipverbruik dat gelijk is aan het elektriciteitsverbruik van 10.000 woningen
- Gebruik spaarlampen in plaats van gloeilampen. Een spaarlamp van 15 Watt bespaart bij 1000 branduren zo'n 60 kWh ten opzichte van een gloeilamp met dezelfde lichtintensiteit (75 Watt).

Gloeilampen kunt u het beste vervangen door spaarlampen volgens onderstaand schema

Gloeilamp	Spaarlamp
25 watt	5 watt
40 watt	9 watt
60 watt	12 watt
100 watt	20 watt

Een verlichtingsplan

Door de juiste lampen op de juiste plekken toe te passen, kunt u met minder lampen en dus met minder energie beter licht in huis halen. Belangrijk is het onderscheid tussen basisverlichting en accentverlichting.

Voor de basisverlichting in een ruimte is meer diffuus, verspreid licht prettig omdat de contrasten tussen licht en donker dan minder groot zijn. Het gebruik van armaturen voor spaarlampen met steekfitting, eventueel in combinatie met een ingebouwde dimmer, geeft veel comfort en energiebesparing. Een ledlamp is nog duurzamer. Deze investering verdient zichzelf terug, omdat de basisverlichting veel branduren maakt.

Voor accent- en taakverlichting kan het beste voor gericht licht van spaarlampen of halogeenverlichting gekozen worden, om voldoende lichtsterkte op één plaats te hebben.

De energiezuinige TL-lamp is

vooral in de keuken, garage of op de hobbyzolder een goed alternatief. Voor indirecte verlichting in de woonkamer is de TL ook bruikbaar, mits goed weggewerkt in lichtkoven.

De TL armatuur is dan gemonteerd achter een rand of plank, zodat de TL niet direct zichtbaar is en het licht weerkaatst via wand of plafond. De lichtkleur van TL kan positief beïnvloed worden door de binnenzijde van de lichtkoof een warme kleur te geven zoals (oker)geel. Ook de kleur van de indirect door TL verlichte wand of het plafond heeft invloed op de lichtkleur.

Energielabel

Lampen zijn vanaf 1 januari 2001 verplicht voorzien van een Energielabel.

Uitzonderingen zijn onder andere laagvoltage halogeenlampen en alle reflectorlampen.

Het Energielabel geeft aan hoe energiezuinig de lamp is vergeleken met andere lampen.

Een lamp met het predikaat A is het zuinigst.

Het G-label is voor de lamp die de meeste energie verbruikt.

TL-buizen en spaarlampen krijgen het label A of B.

Halogeenverlichting zal het label D krijgen en gloeilampen komen in de categorieën E, F en G.

Behalve de klasse moet de fabrikant op de verpakking ook apart het opgenomen vermogen (in Watt) en de lichtopbrengst (in Lumen) vermelden.

De vermelding van het gemiddelde aantal branduren is niet verplicht.

Alle bedragen genoemd in deze brochure zijn een indicatieprijs. De daadwerkelijke prijs hangt af van welke leverancier u heeft van water, gas, en elektra. En de prijzen die worden gehanteerd.

Energie label woning

Afgegeven conform de Regeling energieprestatie gebouwen.

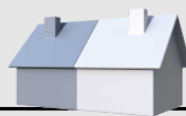
Veel besparingsmogelijkheden

C
(zie toelichting in bijlage)

Uw woning

Weinig besparingsmogelijkheden

Labelklasse maakt vergelijking met woning(en) van het volgende type mogelijk

Twee-onder-een-kap

Gebruiksoppervlakte

144,94 m²

Opnamedatum

9 maart 2010

Energie label geldig tot

9 maart 2020

Afmeldnummer

753760642

Adviesbedrijf

wooscan

Inschrijfnummer

277K4507803

Handtekening

Wooscan
Consistent met vestigings

Straat

_____

Nummer/toevoeging

84

Postcode

6000 _____

Plaats

Dronten

Energie label op basis van een ander representatief gebouw of gebouwdeel?

Nee

Adres representatief gebouw of gebouwdeel:

_____

Standaard energiegebruik voor uw woning

Energiegebruik maakt vergelijking met andere woning(en) mogelijk

- Het standaard energiegebruik is de hoeveelheid primaire energie die nodig is voor de verwarming van uw woning, de productie van warm water, ventilatie en verlichting.
- De eventuele opbrengst van een zonnepaneel wordt hiervan afgetrokken.
- Het energiegebruik wordt berekend op basis van de bouwkundige eigenschappen en de installaties van uw woning.
- Bij de berekening wordt uitgegaan van het gemiddelde Nederlandse klimaat, een gemiddeld aantal bewoners en gemiddeld bewonersgedrag.
- Het standaard energiegebruik wordt uitgedrukt in de eenheid 'megajoules', dit wordt uitgesplitst naar elektriciteit (kWh), gas (m³) en warmte (GJ).

93.197 MJ
(megajoules)

1214 kWh (electriciteit)
2331 m³ (gas)
0 GJ (warmte)

Wilt u meer weten over dit onderwerp?

Organisaties

- De Consumentenbond (tel; 070 – 4454545), website: **www.consumentenbond.nl** onderzoekt zeer regelmatig allerlei elektrische apparaten op onder andere energieverbruik en repareerbaarheid.
- Voor vragen over de Verwijderingsbijdrage kunt u het volgende nummer bellen: 0800 - 024 20 02 of kijken op de internetsite: **www.nvmp.nl**.
- De wijze van inzameling van de gemeente Dronten kunt u navragen bij de gemeentereiniging en op de website: **www.nietmeernodig.nl**
- Prijzen voor groene elektriciteit kunt u vergelijken op de website: **www.energieprijzen.nl**
- OFW werkt samen met Woonenergie. U krijgt energie tegen een laag tarief en goede condities. Kijk op **www.woonenergie.nl**
- Op de websites **www.energieprijzen.nl** en **www.energiewereld.nl** wordt bijgehouden welke bronnen de verschillende energieleveranciers gebruiken voor groene elektriciteit en wat de prijzen zijn.
- Kijk op **www.ofw.nl** om online deze folder te bekijken.

Bronnen: Milieucentraal, ESCN, OFW

Meer informatie

Indien u meer informatie wenst, dan kunt u contact opnemen met Oost Flevoland Woondiensten. Voor algemene vragen over huur en verhuur kunt u terecht bij de afdeling Wonen. Voor technische vragen kunt u terecht bij de afdeling Serviceonderhoud.

Dronten

De Noord 47-49

Tel. Algemeen (0321) 38 55 00

Tel. Afd. Wonen (0321) 38 55 89

Tel. Afd. Serviceonderhoud (0321) 38 55 87

Tel. Afd. Huuradministratie (0321) 38 55 88

Fax (0321) 31 77 33

Openingstijden:

Maandag t/m vrijdag

08.00 tot 17.00 uur

Wijkpost Biddinghuizen

De Baan 33

Open spreekuur:

Maandag 13.00 tot 14.00
uur.

Tel. (0321) 33 07 31

Wijkpost Swifterbant

De Heraldiek 2

Open spreekuur:

Dinsdag 13.00 tot 14.00
uur

Tel. (0321) 32 37 01

Oost Flevoland Woondiensten

Postbus 89

8250 AB DRONTEN

www.ofw.nl

woondiensten@ofw.nl

Privacybeleid

OFW gaat zorgvuldig met uw persoonsgegevens om. De door u verstrekte gegevens worden **alleen** gebruikt waarvoor ze bedoeld zijn. Dat kan bijvoorbeeld zijn voor inschrijving voor een woning, keuzemogelijkheden bij onderhoud of eventuele geschillen. Gegevens worden **niet** aan derden verstrekt, tenzij u daar uitdrukkelijk en persoonlijk toestemming voor hebt gegeven. Mocht u inzage willen in de gegevens die wij van u geregistreerd hebben of wijzigingen of aanvullingen aanbrengen, neemt u dan contact met ons op. Ook als gegevens vervallen, bijvoorbeeld bij uw inschrijving, geeft u dit dan zo spoedig mogelijk door, zodat wij uw gegevens kunnen verwijderen.

UITGAVE: SEPTEMBER 2011

